

VRAGEN EN KORTE MEDEDELINGEN

Voor de laatste maal : Badende Boerenzwaluwen. In D.L.N. van Augustus en December 1952 verhaalde ik, resp. op blz. 160 en 240, van eigen waarnemingen betreffende het baden van Boerenzwaluwen. In de laatste mededeling schreef ik er toch niet meer in te geloven, dat de vogels even „kopje onder” gaan, wanneer zij zich tijdens de vlucht in het water laten vallen. Toch is dit wel degelijk het geval niettegenstaande mijn door critische zin geschokt geloof daarin. Wat wij ouderen op enige afstand met de kijker niet vermochten, leverde de jeugdige vogelkenner J. C. Vierbergen te Wageningen op 17 Augustus 1953 bij dezelfde kolk, waarvan in laatstgenoemde korte mededeling sprake was.

Toen zich daar in de avond naar schatting 300 Boerenzwaluwen ophielden, zittend op telefoondraden en in de biezen of wel vliegend over het water, dreef zijn waarnemingsdrift hem kruipend door de ruigte met brandnetels om van vlakbij het baden en drinken te volgen. En wat zag hij daar al liggende?

Vogels, die op geringe hoogte boven het water vlogen, lieten zich plotseling vallen, verdwenen iets onder de oppervlakte en vlogen er meteen weer uit. Niettegenstaande alles zeer snel in zijn werk ging, kon hij duidelijk vaststellen, dat de vogels zich baadden. Nadat zij het water verlaten hadden, schudden zij hun vleugels in de vlucht met een dof gezoem af. Ook het drinken was prachtig te zien. Laag over het water zeilend, raakten de zwaluwen met hun snavels het water, waardoor het in V-vorm opspatte.

Een voorbeeldig staaltje van vogelwaarneming, waardoor het merkwaardige baden der zwaluwen geen vraag meer is en ons klaar voor ogen staat.

Wageningen.

Dr D. M. DE VRIES.

Meeuwenavontuur. Meeuwen zijn vogels, die altijd op de een of andere manier reden tot bijzondere opmerkzaamheid aan de waarnemer geven; een Kokmeeuw kwam dit feit enige jaren geleden weer eens ongewild bevestigen. Het was een dag, toen het strand zich zó stil en verlaten uitstreekte, dat er oppervlakkig beschouwd werkelijk helemaal niets te beleven scheen. De vogel was bezig in een van de strandmeertjes, zoals die zich geregeld ten

noorden van Scheveningen en de Wassenaarse slag bij aflopend getij vormen, en zoals hij daar in zijn eentje druk in de weer was temidden der verlatenheid, moest hij de aandacht trekken. De kijker kwam er bij en daar ontrolde zich voor de lenzen een klein maar interessant filmpje.

Nu bleek al direct, dat er van een voedselkwestie sprake was. Maar de methode, die de vogel toepaste, was nog het best te vergelijken met het zg. grondelen van gewone wilde en tamme eenden. Hij dreef wat rond, afgewisseld met een paar slagen zwemmen, totdat er blijkbaar iets van zijn gading was: een paar wendingen, eigenlijk niet meer dan korte, zenuwachtige rukjes in het vrij sterk stromende water..... nog een draaitje..... hap! Op dat ogenblik was alleen nog maar het achterlijf te zien, dat in tegenstelling tot een grondelende eend, ongeveer een hoek van 45 graden met het wateroppervlak vormde. Het was natuurlijk heel moeilijk vast te stellen, of hij iets van de bodem dan wel uit het stromende water oppikte. Maar na boven te zijn gekomen, zwom hij actief naar de kant om de buit daar te verorberen. Dat spelletje herhaalde zich enige keren en blijkbaar was het ook wel eens mis, in welk geval de vogel in het zwijn bleef drijven. Op dat ogenblik kwam een jonge Zilvermeeuw voor het vervolg van de geschiedenis zorgen. Het grote, dikke beest kreeg het eensklaps in zijn kop om neer te strijken op de plaats, waar juist het Kokmeeuwje weer eens gedoken had. Het viel niet anders aan te nemen, dan dat daar roofzuchtige bedoelingen achter zaten, zo op de manier van Stormmeeuwen, die door jagerachtige neigingen bevangen, een vliegende Kokmeeuw zijn voedsel proberen afhandig te maken. In ieder geval vloog het Kokmeeuwje even op, met het gevolg, dat de Zilver kennelijk „genomen” was. Hij wickte rond als een vliegtuig, dat ter plaatse vermiste wrakstukken zoekt en ging toen aan de rand van het water staan, in afwachting van een nieuwe gelegenheid. Maar de Kokmeeuw liet duidelijk merken, dat hij geen lust had iets te ondernemen, zolang die onbehouwen Zilver daar in de nabijheid stond. In plaats van een honderd meter verderop te gaan vissen, bleef ook hij aan de kant staan — in afwachting. Het was een volledige impasse, waaruit de Zilvermeeuw zich redde

door na enige tijd op de vleugels te gaan en weg te vliegen. Onmiddellijk begaf de Kokmeeuw zich weer naar de bewuste plaats!

Veel heeft hij daar niet meer uit kunnen rich-ten, want de belangstellende waarnemer met zijn kijker was nu zo dicht bij gekomen, dat hij zich niet meer gerust voelde. Vijf à tien minu-ten hebben we elkaar staan aankijken; toen ben ik naar de plaats gegaan, waar het zo goed vissen was. Wat de buit echter geweest kan zijn, liet zich alleen maar raden: een stukje zeester en het overblijfsel van een krab was het enige, dat tussen het sterk rimpelende water door op de bodem te zien viel. En langs de kant een prentenboek van sporen, maar die gaven geen uitsluitsel.....

R. M. VAN URK.

Houtsnip. 1 April 1953: Op Beugelskamp bij Denekamp een „tsiepende” Houtsnip waarge-nomen. 15 Mei: 's Avonds om 9 u. 15 op Boers-kotten bij Oldenzaal een Houtsnip gezien en gehoord. 4 Juni: De Houtsnip op Boerskotten twee keer gezien en gehoord. (De Arnica be-gint er te bloeien). 10 Juni: 's Avonds bij de Noltentplas (het Everlo, Rossum bij Oldenzaal) twee Houtsnippen (♂ en ♀) gezien en ge-hoord. Dit is een nieuwe plaats. 11 Juni: In een naar de Snoeiinkbeek afhellend drassig loofbos met Reuzenpaardestaart (*Equisetum maximum*) en Bospaardestaart (*E. silvaticum*) een uitgevlogen houtsnippennest gevonden met de eierschalen er nog in. Dit was een zeer mooie en karakteristieke plaats, waar we louter bij toeval op liepen; het terrein hoort onder Duivelshof in de Lutte bij Oldenzaal. Het afgelopen jaar werd de Houtsnip geduren-de het broedseizoen geregeld waargenomen in het gebied van Scholtenhaer en de Landreben-allee, bijna onder de rook van Oldenzaal.

R. LUIKEN.

Houtduiven. In Twente vallen dit najaar en deze winter in het bijzonder de enorme troepen Houtduiven op, die waarschijnlijk voor een be-langrijk deel afkomstig zijn uit N.W.-Duitsland en Denemarken, waar de beukenootjes- en eikelooft bijzonder slecht schijnt te zijn.

R. LUIKEN.

Keep. In het voorjaar van 1953 nam ik zowel ten Z.O. van de stad Utrecht als in Twente (de Lutte) enige Kepen waar. In het najaar en in de winter 1953/54 zag ik ten O. van Utrecht (De Bilt, Zeist, Rhijnauwen) talrijke malen vele Kepen, meestal gemengd met Vinken, maar soms ook een eigen troepje vormend. Er is in

dit gebied een overvloedige beukenootjesoogst geweest! In Twente vielen de Kepen niet bij-zonder op; bij de Tolbult onder Beuningen, aan de straatweg van Oldenzaal naar Dene-kamp, nam ik twee keer een klein groepje waar samen met Vinken.

R. LUIKEN.

Dieren op „Singraven” in 1953. Dit jaar zijn er op Singraven (bij Denekamp) over het alge-meen behoorlijk veel **Houtsnippen** geweest, vooral in het najaar tijdens de jacht waren er veel; ook op andere terreinen was dit het ge-val, o.a. onder Lonneker. Op 3 Maart vlogen ze reeds piepend rond, doch op 10 Maart begon de eigenlijke baltsvlucht. Op 12 Mei heb ik drie jonge Houtsnippen van ongeveer 14 dagen oud kunnen ringen in de Hagelmeijen, Singraven. Op 15 Juni zag ik vliegende jonge Houtsnippen op Beugelskamp en op 21 Juni heb ik daar weer twee jongen geringd, terwijl ik op 22 Juli een broedende Houtsnip vond met vier eieren in een bos bij de oprijlaan. Alle vier eieren zijn uitgekomen doch door de drukte was het me helaas niet mogelijk de jongen te ringen. Let vooral op de sterk uiteenlopende data van jon-gen en nesten. Toch zijn alle Houtsnippen vroeg vertrokken. Zo zie je in Augustus geen Hout-snip meer. Later in de herfst komt dan natuur-lijk weer het noordelijk trekgoed.

Deze zomer was de **Wespendief** weer aanwe-zig en veel wespennesten vielen hem ten prooi. Hij kwam geregeld bij mijn huis. Ik had daar wat jonge fazantjes, ter grootte van een lijster, lopen. Op een dag miste ik er een, en vond het later, half opgevreten, terug bij een uitgegraven wespenest. Ik vermoed dus dat de Wespen-dief wel de schuldige zal geweest zijn.

De **Buizerden** waren hier dit jaar zeer talrijk en een paar keer heb ik de **Bruine kiekendief** waargenomen; de **Scholeksters** zag ik drie maal.

Op 1 Augustus trof ik tegen de avond een **Boommarter** met jongen, die bezig waren in een denneboom jonge Houtduiven uit het nest op te vreten. Ik kon de botjes horen kraken. Ondanks dat ik onder de boom heen en weer liep om het een en ander goed te kunnen zien, bleven de jonge marters rustig doorgaan. Maar de oude maakte een zwaar blaffend, brommend geluid. Dit soort blaffen heb ik al eens eerder meegemaakt; ik vermoed, dat het een waar-schuwing voor de jongen inhoudt of dat het ongenode en ongewenste gasten op een afstand moet houden.

J. KOOLJ,

Jachtopziener „Singraven”.